



## A Structural Model of Life Satisfaction Based on Cyberbullying Victimization with Mediating Role of Sense of Belonging and Psychological Distress in Students

Hadi Samadieh<sup>1\*</sup> , Maryam Yousefi<sup>2</sup> , Motahareh Valavi<sup>3</sup> 

1. Corresponding Author, Assistant Professor, Department of Psychology, Faculty of Educational Sciences and Psychology, University of Birjand, Birjand, Iran. Email: [h.samadieh@birjand.ac.ir](mailto:h.samadieh@birjand.ac.ir)
2. Department of Counseling and Educational Psychology, Faculty of Educational Sciences and Psychology, Ferdowsi University of Mashhad, Mashhad, Iran. Email: [yousefi.maryam@alumni.um.ac.ir](mailto:yousefi.maryam@alumni.um.ac.ir)
3. Department of Clinical Psychology, Faculty of Educational Sciences and Psychology, University of Shiraz, Shiraz, Iran. Email: [moti.valavi@hafez.shirazu.ac.ir](mailto:moti.valavi@hafez.shirazu.ac.ir)

### ARTICLE INFO

**Article type:**  
Research Article

**Article History:**  
Received: 06 Apr 2025  
Revised: 29 May 2025  
Accepted: 10 Jun 2025  
First Published: 12 Jan 2026

**Keywords:**  
*Cyberbullying Victimization, Life Satisfaction, Psychological Distress, Sense of Belonging*

### ABSTRACT

This study aimed to explore the mediating effects of sense of belonging and psychological distress in the association between cyberbullying victimization and life satisfaction. Conducted as basic research within a descriptive-correlational framework, the study targeted students from Birjand, Tabriz, and Sistan and Baluchestan universities during the 2023-2024 academic year. A total of 580 participants, comprising 352 females and 228 males, were recruited through convenience sampling to complete the Cyberbullying Victimization (CBV), Sense of Belonging (SOB), Psychological Distress (K6), and Satisfaction with Life (SWLS) surveys. The data were analyzed using structural equation modeling techniques through SPSS-26 and Amos-24 software. The findings revealed that all direct pathways, with the exception of victimization to life satisfaction and sense of belonging, were statistically significant ( $p < 0.01$ ). Furthermore, the indirect pathway from cyber victimization to life satisfaction through psychological distress showed significant results ( $p < 0.01$ ), whereas the mediation effect through sense of belonging was not statistically significant ( $p > 0.05$ ). These results highlight the crucial role of psychological distress in linking cyber victimization to reduced life satisfaction in students, underscoring the negative emotional impact of cyber victimization.

**Cite this article:** Samadieh, H., Yousefi, M., & Valavi, M. (2026). A Structural Model of Life Satisfaction Based on Cyberbullying Victimization with Mediating Role of Sense of Belonging and Psychological Distress in Students. *Journal of Applied Psychological Research*, (In Press / Accepted Manuscript). doi: 10.22059/japr.2026.392735.645204



**Publisher:** University of Tehran Press  
DOI: <https://doi.org/10.22059/japr.2026.392735.645204>

© The Author(s).



## مدل ساختاری رضایت از زندگی بر اساس قربانی شدن سایبری با نقش میانجی احساس تعلق و پریشانی روان‌شناختی در دانشجویان

هادی صمدیه<sup>۱\*</sup>، مریم یوسفی<sup>۲</sup>، مطهره ولوی<sup>۳</sup>

۱. نویسنده مسئول، استادیار، گروه روان‌شناسی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه بیرجند، بیرجند، ایران. رایانامه: [h.samadieh@birjand.ac.ir](mailto:h.samadieh@birjand.ac.ir)
۲. گروه روان‌شناسی مشاوره و تربیتی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران. رایانامه: [yousefi.maryam@alumni.um.ac.ir](mailto:yousefi.maryam@alumni.um.ac.ir)
۳. گروه روان‌شناسی بالینی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران. رایانامه: [moti.valavi@hafez.shirazu.ac.ir](mailto:moti.valavi@hafez.shirazu.ac.ir)

### چکیده

### اطلاعات مقاله

هدف پژوهش حاضر، بررسی نقش میانجی احساس تعلق و پریشانی روان‌شناختی در ارتباط قربانی شدن سایبری و رضایت از زندگی بود. این پژوهش، از لحاظ هدف کاربردی و از نظر روش از نوع مطالعات توصیفی-همبستگی بود. جامعه آماری پژوهش شامل دانشجویان دانشگاه‌های بیرجند، تبریز و سیستان و بلوچستان در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ بود. با استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس، ۵۸۰ نفر (۳۵۲ نفر زن و ۲۲۸ نفر مرد) در مطالعه شرکت کردند و پرسشنامه‌های قربانی شدن سایبری (CBV)، احساس تعلق (SOB)، پریشانی روان‌شناختی (K6) و رضایت از زندگی (SWLS) را تکمیل کردند. تحلیل داده‌ها با روش مدل‌یابی معادلات ساختاری و با استفاده از نرم‌افزار SPSS-26 و Amos-24 انجام شد. نتایج نشان داد تمام مسیرهای مستقیم به جز مسیر مستقیم قربانی شدن به رضایت از زندگی و نیز احساس تعلق، معنادار بودند ( $p < 0/01$ ). مسیر غیرمستقیم قربانی شدن سایبری با رضایت از زندگی با نقش میانجی پریشانی روان‌شناختی نیز معنادار بود ( $p < 0/01$ ). با این حال، مسیر غیرمستقیم قربانی شدن سایبری با رضایت از زندگی با نقش میانجی احساس تعلق معنادار نشد ( $p > 0/05$ ). یافته‌های مطالعه حاضر نقش مهم پریشانی روان‌شناختی را به عنوان میانجی رابطه قربانی شدن سایبری و رضایت از زندگی دانشجویان مورد تأکید قرار می‌دهد. این پژوهش نشان می‌دهد که تجربه قربانی شدن سایبری از طریق افزایش پریشانی روان‌شناختی در دانشجویان می‌تواند منجر به کاهش رضایت از زندگی آنان شود.

### نوع مقاله:

پژوهشی

### تاریخ‌های مقاله:

تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۰۱/۱۷

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۴/۰۳/۰۸

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۳/۲۰

تاریخ انتشار: ۱۴۰۴/۱۰/۲۲

### کلیدواژه‌ها:

احساس تعلق، پریشانی روان‌شناختی، رضایت از زندگی، قربانی شدن سایبری

**استناد:** صمدیه، ه.، یوسفی، م.، و ولوی، م. (۱۴۰۴). مدل ساختاری رضایت از زندگی بر اساس قربانی شدن سایبری با نقش میانجی احساس تعلق و پریشانی روان‌شناختی در دانشجویان. فصلنامه پژوهش‌های کاربردی روانشناختی، (پذیرش شده/ آماده انتشار). doi: 10.22059/japr.2026.392735.645204

ناشر: انتشارات دانشگاه

© نویسندگان.

تهران



DOI: <https://doi.org/10.22059/japr.2026.392735.645204>

## ۱. مقدمه

دورهٔ دانشجویی که از نظر تحولی تحت عنوان سرآغاز بزرگسالی شناخته می‌شود، با مسائل مهمی همچون درگیری در رفتارهای پرخطر، جستجوی روابط صمیمانه، چالش‌های مربوط به هویت و مشکلات اجتماعی در ارتباط با خانواده و دوستان همراه است که ممکن است سازگاری و سلامت روان دانشجویان را تحت تأثیر قرار دهد (لوپکس و همکاران<sup>۱</sup>، ۲۰۲۵). در این بین، شکل‌های مختلف خشونت در فضای مجازی و از آن جمله قربانی شدن سایبری<sup>۲</sup>، به طور فزاینده‌ای بر سلامت روان افراد، به ویژه دانشجویان تأثیر می‌گذارد (اسکانفلد و همکاران<sup>۳</sup>، ۲۰۲۳؛ لینگ و همکاران<sup>۴</sup>، ۲۰۲۵). این پدیده شامل طیف وسیعی از رفتارهای آزاردهنده آنلاین اعم از آزار و اذیت، تهدید، تهمت و انتشار اطلاعات خصوصی است که افراد تجربه می‌کنند (ویلارد<sup>۵</sup>، ۲۰۰۷). در این خصوص لوزانو-لاسکو و همکاران<sup>۶</sup> (۲۰۲۲) بیان کردند که ویژگی‌هایی مانند دسترسی آسان به اینترنت، گمنام ماندن، مشاهده الگوهای منفی و دریافت تقویت، زمینه را برای رفتارهای ناسالم آماده می‌کند. پژوهش‌ها نشان داده‌اند که از بعد از دوران کرونا، قلدری سایبری<sup>۷</sup> به طور قابل توجهی افزایش یافته است. در یک مطالعه در گروه نوجوانان ایرانی مشخص شد که حدود ۳۰ درصد از پاسخ‌دهندگان قربانی قلدری سایبری بوده‌اند، تقریباً ۳۱ درصد اذعان داشتند که خودشان دیگران را در فضای سایبری مورد قلدری قرار داده‌اند و حدود ۴۱ درصد بیان کردند که دوستانشان قربانی قلدری سایبری بوده‌اند (شریعت‌پناهی و همکاران<sup>۸</sup>، ۲۰۲۱). پاسیلو و همکاران<sup>۸</sup> (۲۰۱۸) به ابعاد جسمانی، کلامی و اجتماعی این مفهوم اشاره کردند و مواردی مانند توهین و تخریب، پخش شایعات، محروم کردن فردی از حضور در گروه‌ها و تشویق دیگر به عدم توجه به فردی خاص را از مصادیق آن دانستند. پژوهش‌ها نشان داده‌اند که ادراک از کیفیت روابط والدینی و مواجهه با خشونت در رسانه‌ها (اسکالز و همکاران<sup>۹</sup>، ۲۰۲۵)، جو آموزشی (لی و همکاران<sup>۱۰</sup>، ۲۰۲۵)، تعارضات میان اعضای خانواده و استفاده مکرر از شبکه‌های اجتماعی (ما و همکاران<sup>۱۱</sup>، ۲۰۲۴) از جمله عوامل تعیین‌کننده قربانی شدن سایبری است. در ارتباط با پیامدها نیز مطالعات نشان داده‌اند که قربانی شدن سایبری با کاهش بهزیستی روان‌شناختی و رضایت از زندگی و افزایش افسردگی، نشخوار فکری، مشکلات هیجانی، عدم رضایت از تصویر بدنی و ایده‌پردازی خودکشی در نوجوانان (استیوز و همکاران<sup>۱۲</sup>، ۲۰۲۰؛ انواری و منصور، ۱۴۰۲؛ شانک و همکاران<sup>۱۳</sup>، ۲۰۲۲؛ روموالدو و همکاران<sup>۱۴</sup>، ۲۰۲۵؛ راموس سالازار<sup>۱۵</sup>، ۲۰۲۱) مرتبط است. در اندک مطالعاتی که در جمعیت دانشجویان انجام شده مشخص شده که قربانی شدن سایبری با مشکلات در سازگاری با دانشگاه و نشانه‌های افسردگی ارتباط دارد (آپاریسی و همکاران<sup>۱۶</sup>، ۲۰۲۵؛ الراجه و همکاران<sup>۱۷</sup> (۲۰۲۱)). مجموع مطالعات بیانگر این است که قربانی شدن سایبری، کیفیت زندگی افراد در دوره‌های سنی مختلف را تحت تأثیر قرار می‌دهد. یکی از مؤلفه‌های مهم مرتبط با کیفیت زندگی، رضایت از زندگی است. رضایت از زندگی<sup>۱۸</sup> که به عنوان بعد شناختی بهزیستی ذهنی<sup>۱۹</sup> در نظر گرفته می‌شود، به ارزیابی فرد از کیفیت کلی زندگی خود اشاره دارد (داینر و همکاران<sup>۲۰</sup>، ۱۹۸۵). اگرچه رضایت از زندگی به طور معمول، تحت تأثیر عوامل جسمانی، روانی، اقتصادی

1. Luyckx et al.
2. cyber victimization
3. Schonfeld et al.
4. Ling et al.
5. Willard
6. Lozano-Blasco et al.
7. Cyberbullying
8. Paciello et al.
9. Schulz et al.
10. Li et al.
11. Ma et al.
12. Estévez et al.
13. Schunk et al.
14. Romualdo et al.
15. Ramos Salazar
16. Aparisi et al.
17. Alrajeh et al.
18. life satisfaction
19. subjective well-being
20. Diener

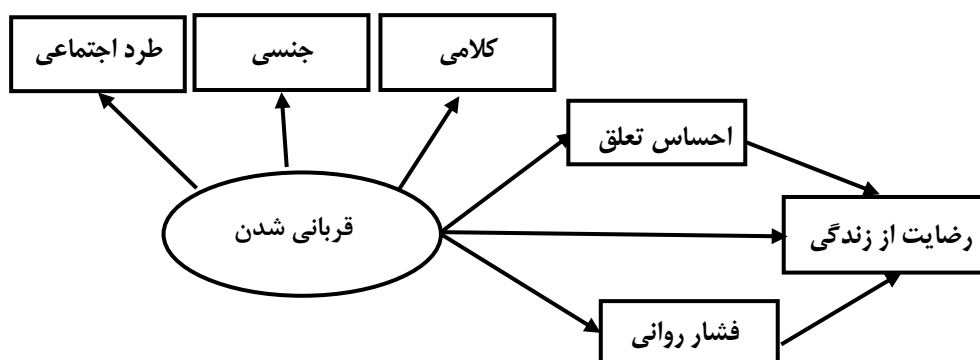
و بین‌فردی قرار دارد، باورها و نگرش‌های خود افراد، نقش کلیدی در میزان رضایت از زندگی دارد (زیپاگان و گالوزتان<sup>۱</sup>، ۲۰۲۳). مطالعات نشان داده‌اند قربانی شدن در فضای مجازی، می‌تواند مؤلفه‌های مختلف بهزیستی ذهنی و از آن جمله رضایت از زندگی را به طور منفی تحت تأثیر قرار دهد و باعث شود افراد نسبت به زندگی دیدگاه منفی و ناامیدانه پیدا کنند (هاتاگال<sup>۲</sup>، ۲۰۲۱). **کیم و همکاران<sup>۳</sup> (۲۰۲۳)** نشان دادند هرچقدر افراد در فضای مجازی بیشتر قربانی شوند و قلدری بیشتری تجربه کنند، رضایت از زندگی، خودآگاهی هیجانی و بلوغ عاطفی کمتری خواهند داشت. همچنین، یک مطالعه فراتحلیل با بررسی ۳۹ مطالعه در گروه سنی ۱۰ تا ۱۸ سال نشان داد که قربانی شدن سایبری با کاهش رضایت از زندگی ارتباط دارد (چن و همکاران<sup>۴</sup>، ۲۰۲۴). بعلاوه، برخی مطالعات نشان داده که در ارتباط بین قربانی شدن و رضایت از زندگی، تفاوت‌های جنسیتی وجود دارد. با توجه به اینکه قلدری سایبری اغلب در بستر روابط بین‌فردی اتفاق می‌افتد، دختران نسبت به پسران بیشتر احتمال دارد که قربانی سایبری شوند (دالستروم و همکاران<sup>۵</sup>، ۲۰۲۵؛ **کاستوریراتنا و همکاران<sup>۶</sup>، ۲۰۲۵؛ رایت و واکس<sup>۷</sup>، ۲۰۲۰**). با این حال، برخی مطالعات دیگر نشان داده‌اند پسران نسبت به دختران، بیشتر قربانی قلدری سایبری می‌شوند (اردور-باکر<sup>۸</sup>، ۲۰۱۰).

اگر چه برخی مطالعات ارتباط بین قربانی شدن و رضایت از زندگی را مورد بررسی قرار داده‌اند، مکانیسم این ارتباط خیلی روشن نیست. به نظر می‌رسد، تجربیات مرتبط با نقش‌های مختلف قلدری (قلدری کردن، قربانی شدن) از طریق تأثیرگذاری بر نیازهای روان‌شناختی و از آن جمله احساس تعلق، می‌تواند ارزیابی‌های افراد از زندگی‌شان را تحت تأثیر قرار دهد (**ژو و فنگ<sup>۹</sup>، ۲۰۲۱؛ هوانگ<sup>۱۰</sup>، ۲۰۲۲**). احساس تعلق<sup>۱۱</sup>، به عنوان نیاز اساسی انسان به ارتباط با دیگران و احساس امنیت و پذیرفته شدن در گروه نقش مهمی در سلامت روان افراد ایفا می‌کند (**آتسوس و بولوت-سرین<sup>۱۲</sup>، ۲۰۲۳**). افرادی که احساس تعلق قوی‌تری دارند، معمولاً با مشکلات سلامت روان کمتری مواجه می‌شوند و رضایت بیشتری از زندگی خود دارند (**بویر و همکاران<sup>۱۳</sup>، ۲۰۲۵**). **آن و دیویس<sup>۱۴</sup> (۲۰۲۰)** نشان دادند احساس تعلق دانشجویان مفهومی چند بعدی است و مشارکت اجتماعی برجسته‌ترین عامل در شکل‌گیری آن است. در حقیقت احساس تعلق به حمایت اجتماعی ادراک شده، احساس پیوستگی، مهم بودن، پذیرفته شدن، مورد احترام واقع شدن و ارزشمند بودن اشاره دارد (**استری هورن<sup>۱۵</sup>، ۲۰۱۸**). از آنجایی که قربانی شدن سایبری معمولاً با انزوای اجتماعی، کاهش عزت نفس و احساس طردشدگی همراه است (**کارا و اسلان<sup>۱۶</sup>، ۲۰۲۵**)، می‌تواند به طور قابل توجهی بر احساس تعلق افراد تأثیر منفی بگذارد (**کاشی-روزنباوم و آیزنکات<sup>۱۷</sup>، ۲۰۲۰**). چرا که افراد قربانی در چنین شرایطی احساس می‌کنند مورد پذیرش و احترام دیگران قرار ندارند و از این رو احساس امنیت روان‌شناختی کمتری نیز خواهند داشت. در نتیجه، بیشتر احتمال دارد که ارزیابی منفی‌تری از زندگی خود داشته باشند (**ژو و فنگ، ۲۰۲۱**).

یکی دیگر از عواملی که چگونگی ارتباط میان قربانی شدن سایبری و رضایت از زندگی را می‌تواند تبیین نماید، پریشانی روان‌شناختی است (**ژو و فنگ، ۲۰۲۱**). پریشانی روان‌شناختی<sup>۱۸</sup>، به حالت هیجانی اشاره دارد که عموماً شامل نشانه‌های استرس، اضطراب و افسردگی می‌شود (**باکستر و سیرویس<sup>۱۹</sup>، ۲۰۲۵**). افرادی که پریشانی روان‌شناختی بیشتری را تجربه می‌کنند، معمولاً با

1. Zipagan, & Galvez Tan
2. Hutagaol
3. Kim et al.
4. Chen et al.
5. Dahlström et al.
6. Kasturiratna et al.
7. Wrigt & Wachs
8. Erdur-Baker
9. Xu & Fang
10. Huang
11. sense of belonging
12. Ateş-Ös & Bulut-Serin
13. Boyer et al.
14. Ahn & Davis
15. Strayhorn
16. Kara & Aslan
17. Kashy-Rosenbaum & Aizenkot
18. psychological distress
19. Baxter & Sirois

مشکلات سلامت روان بیشتری مواجه هستند و رضایت کمتری از زندگی خود دارند (استانلی و همکاران<sup>۱</sup>، ۲۰۲۵). برخی مطالعات داخلی نیز نشان داده‌اند که میان قربانی شدن سایبری و پریشانی روان‌شناختی همبستگی مثبت و معنادار وجود دارد (صمدیه و خامسان، ۲۰۲۵). قربانی شدن سایبری می‌تواند منجر به افزایش پریشانی روان‌شناختی و ایجاد احساس ناامنی، اضطراب و استرس شود که این عوامل نیز می‌توانند به کاهش رضایت از زندگی منجر شوند (جنگ و همکاران<sup>۲</sup>، ۲۰۲۵؛ یانگ و همکاران<sup>۳</sup>، ۲۰۲۵). علی‌رغم وجود مطالعاتی که به بررسی روابط بین قربانی شدن و رضایت از زندگی پرداخته‌اند، محدودیت‌هایی در پیشینه وجود دارد. نخست اینکه، این پژوهش‌ها بیشتر متمرکز بر نوع سنتی قلدری و قربانی شدن در بافت مدرسه بوده‌اند (ایسلام و همکاران<sup>۴</sup>، ۲۰۲۰). بعلاوه، پژوهش‌هایی که به بررسی ارتباط بین قربانی شدن سایبری و رضایت از زندگی پرداخته‌اند، عمدتاً گروه نوجوانان را مورد مطالعه قرار دادند (چامیزو-نیتو و ری<sup>۵</sup>، ۲۰۲۳؛ چن و همکاران، ۲۰۲۴؛ راموس سالازار، ۲۰۲۱). نکته دیگر اینکه، در اندک مطالعاتی که ارتباط بین قربانی شدن سایبری و رضایت از زندگی را مورد بررسی قرار گرفته است (آرنارسون و همکاران<sup>۶</sup>، ۲۰۲۰). محدودیت مهم و مرتبط دیگر این است که جستجو در مطالعات داخلی نشان داد که اغلب پژوهش‌های انجام شده، متمرکز بر شناسایی عوامل تعیین‌کننده و مؤثر بر قلدری سایبری بوده است و پیامدها و به ویژه ساز و کار اثرگذاری تجربیات قربانی شدن سایبری بر رضایت از زندگی و یا حتی سایر مؤلفه‌های مرتبط با سلامت روان، کمتر مورد توجه قرار گرفته است. بنابراین، با توجه به مواردی که ذکر شد هدف پژوهش حاضر بررسی نقش میانجی احساس تعلق و پریشانی روان‌شناختی در ارتباط قربانی شدن سایبری و رضایت از زندگی در دانشجویان است.



شکل ۱. مدل مفهومی پژوهش

## ۲. روش

### ۲-۱. جامعه، نمونه و روش اجرا

پژوهش حاضر از لحاظ هدف، بنیادی و از نظر شیوه جمع‌آوری داده‌ها، توصیفی-همبستگی است. جامعه آماری این مطالعه را تمام دانشجویان دانشگاه‌های بیرجند، تبریز و سیستان و بلوچستان، در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳ شکل می‌دادند. از این دانشگاه‌ها، ۵۸۰ نفر به روش نمونه‌گیری در دسترس در پژوهش شرکت کردند. به منظور برآورد حجم نمونه از نسبت مشاهدات به پارامترهای برآورد شده استفاده شد. بر این اساس، کلاین<sup>۷</sup> (۲۰۲۳) توصیه می‌کند که به ازای هر پارامتر مدل، حداقل ۲۰ نفر نیاز است. در پژوهش حاضر، ۶ متغیر اندازه‌پذیر و تعداد ۲۱ پارامتر در مدل وجود دارد. با در نظر گرفتن ۲۵ نفر به ازای هر پارامتر، تعداد حداقل

1. Stanley et al.
2. Geng
3. Yang et al.
4. Islam et al.
5. Chamizo-Nieto & Rey
6. Arnarsson et al.
7. Kline

۵۲۵ نفر حجم نمونه لازم بود. با در نظر گرفتن ۱۰ درصد نمونه بیشتر در صورت ریزش یا تکمیل ناقص پرسشنامه‌ها، تعداد ۵۸۰ نفر به عنوان حجم نمونه نهایی این مطالعه در نظر گرفته شد. معیارهای ورود شامل ثبت نام فعال در دوره تحصیلی، گذراندن حداقل یک نیمسال تحصیلی و رضایت آگاهانه جهت شرکت در پژوهش بود. در مقابل، معیارهای خروج شامل عدم تکمیل پرسشنامه‌ها به میزان ۱۰ تا ۲۰ درصد بود.

جمع‌آوری داده‌ها به صورت الکترونیکی و در وبسایت پرسلاین انجام شد. لینک پرسشنامه‌ها از طریق شبکه‌های اجتماعی در اختیار دانشجویان قرار گرفت. به منظور تشویق مشارکت، توضیحات کامل درباره اهداف پژوهش، محرمانگی اطلاعات و نحوه استفاده از داده‌ها در بخش مقدمه پرسشنامه ارائه شد. رضایت آگاهانه به صورت الکترونیک دریافت شد. برای اطمینان از صحت داده‌ها، امکان ارسال پاسخ‌های تکراری از طریق استفاده از کوکی‌های مرورگر محدود شد. در این مطالعه تلاش شد تا اصول اخلاقی مرتبط با پژوهش‌های اینترنتی رعایت شود. شرکت‌کنندگان این اختیار را داشتند که به هر کدام از سؤالات که تمایل ندارند پاسخ ندهند. همچنین بر این موضوع تأکید شد که مشارکت‌کنندگان این اختیار را دارند که در هر مرحله از مطالعه انصراف دهند.

## ۲-۲. ابزارهای پژوهش

### ۲-۲-۱. مقیاس قربانی شدن سایبری<sup>۱</sup> (CBV)

مقیاس قربانی شدن سایبری توسط لی و همکاران<sup>۲</sup> (۲۰۱۷) طراحی شده و صمدیه و همکاران (۲۰۲۵) این ابزار را در جمعیت دانشجویان ایران ترجمه و اعتباریابی کردند. نسخه فارسی شامل ۲۴ گویه است و مشابه با نسخه اصلی دربردارنده سه مؤلفه قربانی شدن کلامی/نوشتاری<sup>۳</sup> (۹ گویه)، قربانی شدن دیداری/جنسی<sup>۴</sup> (۹ گویه) و قربانی طرد اجتماعی<sup>۵</sup> (۶ گویه) است. سؤالات این مقیاس بر اساس طیف پنج درجه‌ای لیکرت از ۱ (هرگز) تا ۵ (تقریباً همیشه) نمره‌گذاری می‌شود. نمرات این مقیاس در دامنه ۲۴ تا ۱۲۰ قرار می‌گیرد و نمرات بیشتر به معنای سطوح بالاتر قربانی شدن است. لی و همکاران (۲۰۱۷) پایایی این مقیاس را با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ در سطح ۰/۹۵ گزارش کردند. علاوه، همبستگی مثبت میان نمره کل مقیاس قربانی شدن سایبری و مؤلفه‌های آن با مقیاس چندبعدی قربانی شدن همتایان مؤید روایی همگرایی این ابزار بود. در مطالعه صمدیه و همکاران (۲۰۲۵) ضرایب آلفای کرونباخ مؤلفه‌های این مقیاس در طیف ۰/۹۲ تا ۰/۹۶ نشان‌دهنده پایایی مطلوب و همبستگی مثبت و معنادار این ابزار با مقیاس پریشانی روانی و همبستگی منفی و معنادار با رضایت از زندگی، به ترتیب بیانگر روایی همگرا و واگرایی این ابزار در گروه نمونه دانشجویان ایرانی بود. در مطالعه حاضر، همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا برای خرده مقیاس‌های قربانی شدن کلامی/نوشتاری، قربانی شدن دیداری/جنسی، قربانی طرد اجتماعی و نمره کل قربانی شدن، به ترتیب ۰/۹۱، ۰/۹۶، ۰/۹۲ و ۰/۹۵ به دست آمد.

### ۲-۲-۲. مقیاس احساس تعلق<sup>۶</sup> (SOB)

این مقیاس توسط هورتادو و کارتر<sup>۷</sup> (۱۹۹۷) به منظور سنجش احساس تعلق دانشجویان به دانشگاه ساخته شد. این ابزار شامل سه گویه است (به عنوان مثال، حس می‌کنم عضوی از این دانشگاه هستم) و بر اساس طیف ۱۱ درجه‌ای از صفر (کاملاً مخالفم) تا ۱۰ (کاملاً موافقم) نمره‌گذاری می‌شود. نمرات این مقیاس در دامنه صفر تا ۳۳ قرار می‌گیرد و نمرات بیشتر به معنای تعلق بیشتر است. هورتادو و کارتر (۱۹۹۷) پایایی مقیاس را از طریق محاسبه آلفای کرونباخ، ۰/۹۴ به دست آوردند. همبستگی مثبت حس تعلق با تعامل با اساتید، گویای روایی همگرایی این ابزار بود. در مطالعه حاضر، روایی عاملی اکتشافی انجام شد. در بررسی روایی

1. Cyberbullying Victimization
2. Lee et al.
3. Verbal/Written Victimization
4. Visual/Sexual Victimization
5. Social Exclusion Victimization
6. Sense of Belonging
7. Hurtado & Carter

عاملی اکتشافی با الگوی مؤلفه‌های اصلی، ابتدا به محاسبه شاخص کایزر-میر-اولکین<sup>۱</sup> برای بررسی کیفیت نمونه‌برداری و آزمون کرویت بارتلت پرداخته شد. نتایج نشان داد که با مقدار KMO برابر با ۰/۷۱ و رد فرض صفر در آزمون کرویت بارتلت ( $P=۰/۰۰۰۱$ )،  $\chi^2=۱۳۶۲/۷۸$ ،  $df=۳$ ، شرایط برای تحلیل عاملی وجود دارد. در ادامه، تحلیل مؤلفه‌های اصلی نشان داد ابزار احساس تعلق از ساختاری تک عاملی برخوردار است که ۸۶/۰۹ درصد از واریانس را تبیین می‌کند. بار عاملی هر سه گویه نیز در دامنه ۰/۹۰ تا ۰/۹۶ قرار داشت. ضریب آلفای کرونباخ مقیاس احساس تعلق در مطالعه حاضر، ۰/۹۲ به دست آمد.

### ۲-۲-۳. مقیاس پریشانی روان‌شناختی کسلر<sup>۲</sup> (K6)

این مقیاس توسط کسلر و همکاران<sup>۳</sup> (۲۰۰۲) به منظور بررسی تجربه حالات ناآرامی، بی‌قراری، ناامیدی، افسردگی و بی‌ارزش بودن طراحی شده و ۶ عبارت دارد که در طیف پنج درجه‌ای لیکرت و از هیچ وقت (صفر) تا همیشه (۴) نمره‌گذاری می‌شود. نمرات بالاتر به معنای پریشانی روان‌شناختی بیشتر است. روایی و پایایی این مقیاس در مطالعات مختلف مورد بررسی قرار گرفته و به تأیید رسیده است. به عنوان نمونه، در یک پژوهش ملی در آمریکا، ضریب پایایی این ابزار در جمعیت‌های بالینی مختلف حدود ۰/۸۷ گزارش شده است (اوموکو و همکاران<sup>۴</sup>، ۲۰۲۲). تنهای رشوانلو و همکاران (۱۳۹۸) نیز روایی عاملی اکتشافی این مقیاس را با گزارش ساختار تک عاملی مشابه با نسخه اصلی و ۵۸/۱۸ درصد تبیین واریانس و روایی عاملی تأییدی این ابزار را با شاخص‌های برازش در سطح مطلوب ( $\chi^2/df=۲/۵۹$ ،  $GFI=۰/۹۹$ ،  $AGFI=۰/۹۶$ ،  $CFI=۰/۹۹$ ،  $NFI=۰/۹۸$ ،  $RMSEA=۰/۰۵$ ) گزارش کردند. آنان آلفای کرونباخ را ۰/۸۶ به دست آوردند. آلفای کرونباخ این مقیاس در مطالعه حاضر ۰/۸۹ بود.

### ۲-۲-۴. مقیاس رضایت از زندگی<sup>۵</sup> (SWLS)

داینر و همکاران (۱۹۸۵) این مقیاس را به منظور ارزیابی کلی افراد از کیفیت زندگی خود تدوین کردند. این مقیاس دارای ۵ عبارت است و نمره‌گذاری آن در طیف لیکرت هفت درجه‌ای و از کاملاً مخالفم (۱) تا کاملاً موافقم (۷) صورت می‌گیرد. مجموع نمرات محاسبه شده و نمره بالاتر نشان از رضایت از زندگی بالاتر دارد. روایی عاملی و همگرایی مقیاس در مطالعه اصلی داینر و همکاران (۱۹۸۵) در ارتباط با عواطف مثبت ( $r=۰/۵۰$ ) و عواطف منفی ( $r=-۰/۳۷$ ) مطلوب گزارش شد. در مطالعه‌ای با هدف بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی این ابزار در دانشجویان دانشگاه‌های اکوادور، پایایی با استفاده از ضریب امگای مک دونالد، ۰/۸۴ گزارش شد (لوپز-گوئرا و همکاران، ۲۰۲۵). در مطالعه‌ای دیگر در جمعیت دانشجویان ایرانی، ضریب آلفای کرونباخ این مقیاس، ۰/۹۰ گزارش شد. بعلاوه، به منظور بررسی روایی ابزار، تحلیل عاملی تأییدی انجام شد. بررسی برازش مدل حاکی از مطلوبیت نسبی آن بود ( $\chi^2/df=۴/۶۲$ ،  $GFI=۰/۹۹$ ،  $AGFI=۰/۹۴$ ،  $CFI=۰/۹۹$ ،  $NFI=۰/۹۹$ ،  $RMSEA=۰/۰۸$ ) (تنهای رشوانلو و همکاران، ۱۴۰۴). در این پژوهش ضریب آلفای کرونباخ، ۰/۸۳ به دست آمد.

### ۲-۳. روش تجزیه و تحلیل اطلاعات

تجزیه و تحلیل داده‌های این پژوهش در دو سطح توصیفی (میانگین و انحراف استاندارد) و استنباطی (مدل‌یابی معادلات ساختاری) و با استفاده از نرم‌افزارهای SPSS-26 و Amos-24 انجام شد.

### ۳. یافته‌ها

1. Kaiser-Meyer-Olkin (KMO)
2. Kessler Psychological Distress Scale (k6)
3. Kessler et al.
4. Umucu et al.
5. The satisfaction with life scale (SWLS)
6. López-Guerra et al.

### ۳-۱. توصیف جمعیت‌شناختی

تحلیل شاخص‌های جمعیت‌شناختی نشان داد میانگین و انحراف معیار سن به ترتیب ۲۱/۹۴ و ۳/۵۳ است. گروه نمونه در دامنه سنی ۱۸ تا ۴۵ سال قرار داشت. ۶۰/۷ درصد (۳۵۲ نفر) از شرکت‌کنندگان را دانشجویان دختر و ۳۹/۳ درصد (۲۲۸ نفر) را دانشجویان پسر تشکیل دادند. از لحاظ وضعیت تأهل، ۹۰/۹ درصد (۵۲۷ نفر) مجرد و ۹/۱ درصد (۵۰ نفر) متأهل بودند. بر حسب گروه تحصیلی، ۲۷/۸ درصد (۱۶۱ نفر) در گروه مهندسی، ۲۲/۹ درصد (۱۳۳ نفر) در گروه علوم رفتاری، ۲۱/۲ درصد (۱۲۳ نفر) در گروه علوم انسانی، ۱۴/۷ درصد (۸۵ نفر) در گروه علوم پایه، ۶/۷ درصد (۳۹ نفر) در گروه کشاورزی، ۴/۸ درصد (۲۸ نفر) دامپزشکی و ۱/۹ درصد (۱۱ نفر) در گروه هنر مشغول به تحصیل بودند. ۳۴/۷ درصد (۲۰۱ نفر) از مشارکت‌کنندگان در پژوهش، دانشجویان سال اول؛ ۲۵/۷ درصد (۱۴۹ نفر) دانشجوی سال دوم، ۱۸/۶ درصد (۱۰۸ نفر) دانشجوی سال سوم، ۱۳/۳ درصد (۷۷ نفر) دانشجوی سال چهارم و ۷/۸ درصد (۴۵ نفر) دانشجوی سال پنجم و بالاتر بودند. ۴۶/۴ درصد (۲۶۹ نفر) از دانشجویان بومی بودند. ۳۰/۹ درصد (۱۷۹ نفر) از دانشجویان همزمان با تحصیل، کار می‌کردند و ۶۹/۱ درصد (۴۰۱ نفر) نیز فقط اشتغال به تحصیل داشتند. ۵۹ درصد (۳۴۲ نفر) در خوابگاه و ۳۷/۲ درصد (۲۱۶ نفر) همراه با خانواده زندگی می‌کردند.

### ۳-۲. شاخص‌های توصیفی

در ابتدا به غربالگری داده‌ها پرداخته شد و مقادیر گمشده با میانگین جایگزین شدند. سپس با نمودار جعبه‌ای به شناسایی پرت‌های تک متغیره پرداخته شد. نتایج نشان داد پرت تک متغیره‌ای وجود ندارد. پرت‌های چندمتغیره نیز با استفاده از فواصل ماهالانوبیس مورد بررسی قرار گرفتند. بررسی فواصل بر اساس درجات آزادی (تعداد متغیره‌های پیش‌بین موجود در مدل) و با آزمون  $\chi^2$  انجام شد و در سطح  $P < 0/001$  مورد بررسی قرار گرفت (میرز و همکاران، ۲۰۱۶). نتایج نشان داد که اندازه فاصله ماهالانوبیس چهار مورد از مشاهدات در مجموعه داده‌ها، بزرگتر از مقدار بحرانی (۱۶/۳۷) است. بنابراین، این چهار مورد حذف شدند. شاخص‌های توصیفی متغیرها در جدول ۱ نشان داده شده است.

جدول ۱. شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیرها	کمینه	بیشینه	میانگین	انحراف معیار	کجی	کشیدگی
رضایت از زندگی	۵	۲۵	۱۴/۴۳	۴/۱۶	۰/۱۰	-۰/۲۳
پریشانی روانی	۰	۲۴	۱۱/۶۸	۵/۶۶	۰/۱۶	-۰/۵۴
احساس تعلق	۰	۳۰	۱۹/۴۶	۸/۱۴	-۰/۶۵	-۰/۴۶
قربانی شدن	۲	۶	۲/۶۱	۰/۶۴	۱/۶۴	۲/۹۷
دیداری/جنسی	۲	۶	۲/۳۴	۰/۶۲	۲/۷۷	۸/۰۷
طرد اجتماعی	۲	۵	۲/۵۷	۰/۷۳	۱/۴۳	۱/۳۵
نمره کل قربانی شدن	۲	۵	۲/۵۱	۰/۵۴	۱/۵۷	۲/۲۷

طبق جدول یک، میانگین و انحراف معیار رضایت از زندگی به ترتیب ۱۴/۴۳ و ۴/۱۶ است. در میان ابعاد قربانی شدن، قربانی شدن کلامی/نوشتاری و قربانی شدن دیداری/جنسی به ترتیب بیشترین و کمترین میانگین را دارا هستند (۲/۶۱ در برابر ۲/۳۴).

### ۳-۳. بررسی پیش‌فرض‌های آزمون‌های پارامتریک

پیش از انجام مدل سازی معادلات ساختاری، مفروضات نرمال بودن تک متغیره و چند متغیره توزیع متغیرها، عدم همخطی چندگانه<sup>۱</sup>، استقلال خطاها و یکسانی واریانس ها بررسی شد. طبق نتایج جدول ۱، با در نظر گرفتن کجی  $\pm 2$  (شوماخر و لوماکس<sup>۲</sup>، ۲۰۱۲) و کشیدگی  $\pm 2$  (کردنوقایی و ویسی، ۱۴۰۳؛ ویسی و همکاران، ۱۴۰۳)، کجی و کشیدگی در سطح مطلوبی قرار دارد و نرمال بودن تک متغیره محقق شده است. در بررسی نرمال بودن چند متغیره پس از محاسبه مقادیر باقیمانده های استاندارد شده<sup>۳</sup>، توزیع باقیمانده ها با آزمون کالموگروف-اسمیرنوف یکراهه<sup>۴</sup> بررسی شد. نتایج نشان داد توزیع باقیمانده ها نرمال است ( $P > 0.05$ )،  $Z = 0.04$ ،  $df = 576$ ). در بررسی عدم همخطی چندگانه از شاخص های تحمل<sup>۵</sup> و تورم واریانس<sup>۶</sup> استفاده شد. نتایج نشان داد که ضرایب تحمل متغیرهای پیش بین در مدل از ۰/۸۲ تا ۰/۹۹ در تغییر است. شاخص تورم واریانس نیز در طیف ۱/۰۹ تا ۱/۲۲ قرار داشت. بر این اساس عدم همخطی چندگانه نتیجه گرفته می شود. در بررسی مفروضه استقلال خطاها از آماره دوربین-واتسون<sup>۷</sup> استفاده شد. این ضریب در این پژوهش برابر با ۱/۹۵ بود. بررسی مفروضه یکسانی واریانس یا ناهمسانی<sup>۸</sup> نشان داد که الگوی مشخصی در واریانس باقیمانده ها وجود ندارد.

### ۳-۴. آزمون فرضیه ها

به منظور بررسی نقش میانجی احساس تعلق و پریشانی روان شناختی در ارتباط قربانی شدن سایبری و رضایت از زندگی در دانشجویان از مدلیابی معادلات ساختاری استفاده شد.

جدول ۲. ضرایب همبستگی متغیرهای پژوهش

متغیرها	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷
۱. رضایت از زندگی	-						
۲. پریشانی روانی	-۰/۳۷**	-					
۳. احساس تعلق	۰/۲۴**	-۰/۰۹*	-				
۴. قربانی شدن کلامی	-۰/۱۵**	۰/۳۴**	-۰/۰۳	-			
۵. قربانی شدن جنسی	-۰/۱۰*	۰/۳۳**	۰/۰۳	۰/۵۲**	-		
۶. طرد اجتماعی	-۰/۱۹**	۰/۳۶**	-۰/۱۰*	۰/۵۰**	۰/۴۳**	-	
۷. نمره کل قربانی شدن سایبری	-۰/۱۸**	۰/۴۲**	-۰/۰۵	۰/۸۲**	۰/۷۹**	۰/۸۲**	-

\*\* $P < 0.01$  \* $P < 0.05$

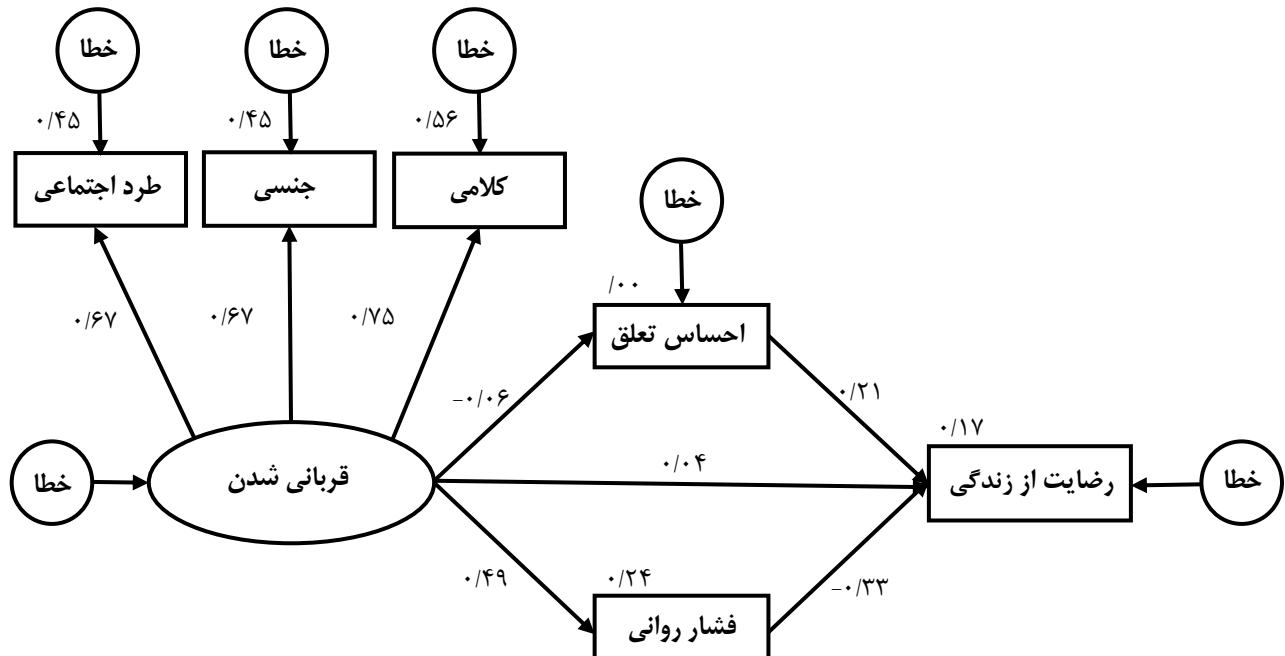
جدول ۲ نشان می دهد بین نمره کل قربانی شدن سایبری و پریشانی روان شناختی با رضایت از زندگی رابطه منفی و معنادار وجود دارد ( $P \leq 0.01$ ). میان احساس تعلق و رضایت از زندگی، رابطه مثبت و معنادار وجود دارد ( $P \leq 0.01$ ). همچنین نتایج نشان داد میان نمره کل قربانی شدن سایبری و احساس تعلق، رابطه معناداری وجود ندارد. در ادامه برآورد مدل با روش بیشینه درست نمایی<sup>۹</sup> انجام شد و ضرایب اثرات استاندارد شده مستقیم و غیر مستقیم برای مسیرها محاسبه شدند. شاخص های برازش مدل نیز مورد بررسی قرار گرفتند. شاخص های برازش مدل در جدول ۳ آورده شده و نشان می دهد که مدل از برازش مطلوبی برخوردار است.

جدول ۳. شاخص های برازندگی مدل ساختاری

شاخص ها	$\chi^2/df$	RMSEA	IFI	CFI	GFI	AGFI	NFI
ملاک	< ۳	< ۰/۰۸	> ۰/۹۵	> ۰/۹۵	> ۰/۹۵	> ۰/۹۵	> ۰/۹۵

1. Multicollinearity
2. Schumaker & Lomax
3. Standardized residuals
4. One way Kolmogorov-Smirnov
5. Tolerance
6. Variance inflation factor (VIF)
7. Durbin-Watson
8. Heteroscedasticity
9. Maximum Likelihood

شاخص‌ها	$\chi^2/df$	RMSEA	IFI	CFI	GFI	AGFI	NFI
ضریب	۲/۴۸	۰/۰۵	۰/۹۸	۰/۹۹	۰/۹۹	۰/۹۷	۰/۹۷
وضعیت	مطلوب	مطلوب	مطلوب	مطلوب	مطلوب	مطلوب	مطلوب



شکل ۱. ضرایب مسیر استاندارد مدل پیش‌بینی رضایت از زندگی بر اساس قربانی شدن سایبری با نقش میانجی احساس تعلق و پریشانی روانی

جدول ۴. ضرایب مسیر مستقیم و غیر مستقیم متغیرهای پژوهش

سطح اطمینان ۹۵ درصد		سطح معناداری	استاندارد	غیر استاندارد	مسیرها
حد بالا	حد پایین				
۰/۰۱	-۰/۰۳	۰/۳۰	-۰/۰۱	-۰/۱۰	قربانی شدن ← تعلق ← رضایت از زندگی
-۰/۱۱	-۰/۲۲	۰/۰۰۲	-۰/۱۷	-۱/۴۱	قربانی شدن ← پریشانی روانی ← رضایت از زندگی
۰/۰۳	-۰/۱۷	۰/۲۱	-۰/۰۶	-۱/۰۴	قربانی شدن ← احساس تعلق
۰/۵۶	۰/۳۹	۰/۰۰۳	۰/۴۹	۵/۵۷	قربانی شدن ← پریشانی روانی
۰/۰۶	-۰/۱۴	۰/۳۹	-۰/۰۴	-۰/۳۵	قربانی شدن ← رضایت از زندگی
۰/۲۹	۰/۱۲	۰/۰۰۲	۰/۲۱	۰/۱۱	احساس تعلق ← رضایت از زندگی
-۰/۲۳	-۰/۴۲	۰/۰۰۲	-۰/۳۳	-۰/۲۴	پریشانی روانی ← رضایت از زندگی

بررسی ضرایب مسیر در جدول ۴ نشان می‌دهد که ضریب مسیر ارتباط غیر مستقیم قربانی شدن سایبری با رضایت از زندگی به واسطه پریشانی روان شناختی، منفی و معنادار است ( $\beta = -0.17, P \leq 0.01$ ). با این حال، ضریب مسیر ارتباط غیر مستقیم قربانی شدن سایبری با رضایت از زندگی به واسطه احساس تعلق، معنادار نیست ( $\beta = -0.11, P > 0.05$ ). ضریب مسیر قربانی شدن به پریشانی روانی مثبت و معنادار است ( $\beta = 0.49, P \leq 0.01$ ). اما، ضریب مسیر قربانی شدن به احساس تعلق ( $\beta = -0.06, P > 0.05$ ) و رضایت از زندگی ( $\beta = -0.04, P > 0.05$ ) غیر معنادار است. ضرایب مسیر تعلق ( $\beta = 0.21, P \leq 0.01$ ) و پریشانی روان شناختی ( $\beta = -0.33, P \leq 0.01$ ) به رضایت از زندگی معنادار است.

#### ۴. بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش میانجی احساس تعلق و پریشانی روان‌شناختی در رابطه بین قربانی شدن و رضایت از زندگی در دانشجویان انجام شد. به طور کلی نتایج نشان داد قربانی شدن سایبری به صورت غیرمستقیم و از طریق احساس تعلق و پریشانی روان‌شناختی، رضایت از زندگی را تحت تأثیر قرار می‌دهند. یافته‌ها همچنین نشان داد تمام مسیرهای مستقیم به جز مسیر قربانی شدن به احساس تعلق و نیز قربانی شدن به رضایت از زندگی معنی‌دار هستند.

نتایج مطالعه حاضر نشان داد که اثر مستقیم قربانی شدن سایبری بر رضایت از زندگی معنادار نیست. در حالی که همبستگی منفی بین قربانی شدن سایبری و رضایت از زندگی در مطالعه حاضر با پژوهش‌های قبلی همسویی دارد (کیم و همکاران، ۲۰۲۳؛ [لئونگ و همکاران، ۲۰۱۸](#))، عدم تأثیر مستقیم قربانی شدن سایبری بر رضایت از زندگی، نشان می‌دهد که پیامدهای روان‌شناختی و اجتماعی آن احتمالاً بیشتر از طریق برخی مسیرهای میانجی بروز می‌کنند. این یافته با مطالعاتی که نشان داده‌اند قربانی شدن سایبری بیشتر از طریق متغیرهای میانجی بر عوامل مرتبط با سلامت و بهزیستی اثر می‌گذارند، مشابهت دارند. به عنوان مثال، یک مطالعه در جمعیت افراد ۱۴ تا ۲۰ ساله نشان داد که پریشانی روان‌شناختی ارتباط بین قربانی شدن سایبری و سوءمصرف مواد را میانجی‌گری می‌کند (کنات و همکاران، ۲۰۱۸). بر اساس این مطالعه، قربانی شدن سایبری می‌تواند منجر به افزایش پریشانی روانی، اضطراب و نشانه‌های افسردگی شود که در نهایت تأثیر منفی بر بهزیستی ذهنی و رضایت از زندگی می‌گذارد. مطالعه دیگری در گروه نوجوانان ۱۴ تا ۱۹ ساله اهل ترکیه نشان داد که بخشایشگری و راهبردهای مقابله‌ای به صورت تربیتی ارتباط بین قربانی شدن سایبری و بهزیستی را میانجی‌گری می‌کنند (اروغلو و همکاران، ۲۰۲۲). این یافته نیز بیانگر نقش سازوکارهای روان‌شناختی فردی در تعیین پیامدهای قربانی شدن سایبری است. به طور کلی، این یافته پیچیدگی ارتباط بین قربانی شدن سایبری و رضایت از زندگی را مورد تأکید قرار می‌دهد. به عبارت دیگر، رابطه بین قربانی شدن سایبری و رضایت از زندگی خطی نیست، بلکه به فرایندهای روان‌شناختی و اجتماعی که اثرات آن را میانجی‌گری می‌کنند، وابسته است.

نتایج همچنین نشان داد قربانی شدن سایبری به صورت معناداری بر پریشانی روان‌شناختی تأثیر می‌گذارد. این یافته با برخی مطالعات همسویی دارد (شاهین و همکاران، ۲۰۲۳؛ کنات و همکاران، ۲۰۱۸؛ کی و همکاران، ۲۰۲۴). طبق مدل تعاملی استرس و مقابله (لازاروس و فولکمن، ۱۹۸۷)، پریشانی روان‌شناختی زمانی ایجاد می‌شود که افراد تهدیدی را درک کنند که منابع مقابله‌ای‌شان توان مواجهه با آن را ندارد. قربانی شدن سایبری، به عنوان یک نوع آزار مداوم و بی‌وقفه، می‌تواند مکانیسم‌های مقابله‌ای دانشجویان را تحت تأثیر قرار دهد و منجر به افزایش پریشانی روان‌شناختی شود. بعلاوه، دسترسی مداوم، ناشناس بودن مرتکبان قلدری و ماهیت علنی می‌تواند منجر به تشدید پریشانی روان‌شناختی در دانشجویان شود. بر خلاف قلدری سنتی، قربانی شدن سایبری می‌تواند در هر زمان و مکان رخ دهد که این مسئله، دوری یا آرامش را برای افراد دشوارتر می‌کند. از برخی مطالعات انجام شده استنباط می‌شود گمنام بودن افراد قلدر در فضای سایبری می‌تواند احساس ناتوانی و ترس را در سایرین افزایش دهد (استیکا و پرن، ۲۰۱۳). در نهایت، قربانی شدن سایبری ممکن است بسیار علنی باشد که باعث شرمندگی و انگ اجتماعی شده و به پریشانی روان‌شناختی بیشتر دامن می‌زند.

یافته دیگر این پژوهش گویای عدم معناداری اثر مستقیم قربانی شدن سایبری بر احساس تعلق بود. این یافته با نتایج مطالعه کاشی-روزنبام و آیزنکات (۲۰۲۰) در جمعیت دانش‌آموزی، ناهمسو و با نتایج پژوهش میچل و همکاران<sup>۱</sup> (۲۰۱۸) در گروه دانشجویان همسو است. نتایج مطالعه کاشی-روزنبام و آیزنکات (۲۰۲۰) نشان داد که مواجهه دانش‌آموزان با قلدری سایبری در گروه واتس‌آپ کلاسی، پیش‌بینی‌کننده مهم و معنادار احساس تعلق به مدرسه بود. به عبارت دیگر، هر چقدر دانش‌آموزان در گروه واتس‌آپ کلاسی خود بیشتر قلدری سایبری را تجربه کرده بودند، احتمال بیشتری وجود داشت که احساس تعلق کمتری را نسبت

1. Leung et al.
2. Cénat et al.
3. Eroglu et al.
4. Shaheen et al.
5. Kee et al.
6. Lazarus & Folkman
7. Sticca & Perren
8. Mitchell et al.

به مدرسه گزارش کنند. با این حال، در مطالعه دیگری در جمعیت دانشجویان آمریکایی مشخص شد که ارتباط معناداری میان قلدری سایبری گذشته‌نگر و تعلق‌پذیری ارضا نشده وجود ندارد (میچل و همکاران، ۲۰۱۸). در تفسیر و تبیین یافته به دست آمده، دو عامل مهم گروه سنی مورد مطالعه و ابزار اندازه‌گیری می‌تواند مورد نظر قرار بگیرد. در پژوهش حاضر، احساس تعلق به طور اختصاصی در بافت دانشگاه مورد سنجش قرار گرفت. به عبارت دقیق‌تر، مفهوم تعلق بیشتر به صورت دل‌بستگی و تعلق به دانشگاه، به عنوان یک سازمان، مورد بررسی و سنجش قرار گرفت. در مقابل، تجربیات قلدری سایبری به صورت عمومی و کلی اندازه‌گیری شد. تجربه قربانی شدن سایبری، می‌تواند اثرات گسترده‌ای بر سلامت روان افراد داشته باشد. با این حال، اگر این تجربه مستقیماً در محیط دانشگاهی رخ نداده باشد، نمی‌توان انتظار داشت که الزاماً احساس تعلق دانشجویان به دانشگاه را تحت تأثیر قرار داده باشد. بعلاوه، در پژوهش کاشی-روزن‌بام و آیزنکات (۲۰۲۰) تجربه قلدری سایبری، اختصاصاً در یکی از گروه‌های کلاسی مجازی مورد سنجش قرار گرفته بود. بنابراین، اینکه افراد از سوی هم‌کلاسی‌های خود مورد قلدری سایبری قرار بگیرند و متعاقباً منجر به کاهش احساس تعلق به کلاس شود، نتیجه‌ای منطقی و مورد انتظار است.

یافته‌های پژوهش همچنین نشان داد اثر غیرمستقیم قربانی شدن سایبری بر رضایت از زندگی به واسطه احساس تعلق غیرمعنادار است. تأثیر غیرمعنادار قربانی شدن سایبری بر رضایت از زندگی از طریق احساس تعلق می‌تواند با عوامل مختلفی توضیح داده شود. نخست، همان‌طور که پیش‌تر اشاره شد، سنجش احساس تعلق در این مطالعه در بافت دانشگاهی انجام شده و بیشتر متمرکز بر دل‌بستگی به دانشگاه بوده است تا ارضای نیاز گسترده‌تر روان‌شناختی برای برقراری ارتباط با دیگران. این تمرکز محدود ممکن است ارتباط احساس تعلق با رضایت کلی از زندگی که شامل جنبه‌های متنوعی از تعلق است را کاهش داده باشد. علاوه بر این، تأثیر قربانی شدن سایبری ممکن است بیشتر در حوزه‌هایی مانند امنیت روان‌شناختی (نیو و همکاران، ۲۰۲۰)، فشار روانی (کنات و همکاران، ۲۰۱۸) و یا ناامیدی (چو و همکاران، ۲۰۱۸) ظاهر شود تا تعلق به دانشگاه، که می‌تواند نقش میانجی‌گر حس تعلق در بافت خاص دانشگاهی را تضعیف کند. همچنین، عوامل فرهنگی نیز می‌توانند نقش داشته باشند؛ به طوری که در برخی فرهنگ‌ها، افراد ممکن است منابع دیگر تعلق، مانند خانواده و یا اجتماع را به تعلق به دانشگاه اولویت دهند، که این امر نیز می‌تواند نقش میانجی‌گری حس تعلق را تضعیف کند. در نهایت، مسائلی نظیر حساسیت ابزارهای اندازه‌گیری و یا ویژگی‌های نمونه نیز ممکن است بر نتایج تأثیر بگذارند. به عنوان مثال، اگر نمونه عمدتاً شامل دانشجویانی باشد که کمتر از قربانی شدن سایبری تأثیر می‌پذیرند یا از حس تعلق عمومی قوی برخوردارند، ممکن است اثر میانجی پنهان بماند.

سایر نتایج حاکی از این بود که اثر غیرمستقیم قربانی شدن سایبری بر رضایت از زندگی با نقش میانجی پریشانی روان‌شناختی معنادار است. به عبارت دیگر، قربانی شدن سایبری در میان دانشجویان می‌تواند پریشانی روانی قابل توجهی ایجاد کند که به طور غیرمستقیم رضایت از زندگی را کاهش می‌دهد. این یافته با مطالعات متعددی به صورت مستقیم و غیرمستقیم مشابهت دارد (جنگ و همکاران، ۲۰۲۵؛ صمدیه و خامسان، ۲۰۲۵؛ کنات و همکاران، ۲۰۱۸؛ کی و همکاران، ۲۰۲۴). قربانی شدن سایبری، مانند دریافت پیام‌های توهین‌آمیز یا انتشار اطلاعات خصوصی، ممکن است احساس ناامنی و تهدید به سلامت روان را افزایش دهد که به صورت پریشانی روان‌شناختی ظاهر می‌شود. این پریشانی روان‌شناختی شامل احساس اضطراب، افسردگی و کاهش توانایی مقابله با چالش‌های روزمره است. در محیط دانشگاهی که دانشجویان معمولاً نیازمند حمایت اجتماعی و احساس امنیت برای موفقیت‌های تحصیلی و شخصی هستند، پریشانی روان‌شناختی می‌تواند روابط بین‌فردی و اعتماد به محیط را مختل کند. این اختلالات به نوبه خود ممکن است اثرات طولانی مدتی بر تصویر ذهنی فرد از زندگی و توانایی او برای تجربه شادی و رضایت کلی داشته باشد.

پژوهش حاضر با تمرکز بر بررسی نقش واسطه‌ای احساس تعلق و پریشانی روانی در رابطه بین قربانی شدن سایبری و رضایت از زندگی، دربردارنده چند نقطه قوت و نوآوری است. اولاً، این مطالعه با ادغام دو میانجی روان‌شناختی کلیدی، یعنی احساس تعلق و پریشانی روان‌شناختی، رویکردی جامع را برای درک تأثیرات روانی-اجتماعی قربانی شدن سایبری در محیط دانشگاه ارائه می‌دهد.

ثانیاً، انجام این پژوهش در میان دانشجویان دانشگاهی که به‌طور فزاینده‌ای در معرض تهدیدات سایبری قرار دارند، یافته‌های کاربردی برای طراحی مداخلات پیشگیرانه و حمایتی در این جمعیت خاص فراهم می‌آورد. همچنین، مطالعه حاضر تأثیر عوامل محیطی (مانند حس تعلق به دانشگاه) را در زمینه روابط اجتماعی و سلامت روان مورد ارزیابی قرار می‌دهد. با این حال، این پژوهش با محدودیت‌هایی نیز مواجه بود. یکی از این محدودیت‌ها استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس است که می‌تواند منجر به جمع‌آوری داده‌هایی شده باشد که نماینده کل جمعیت دانشجویان نباشند. به‌علاوه، اجرای پژوهش به صورت آنلاین ممکن است باعث سوگیری در پاسخ‌ها شده باشد؛ چرا که تنها دانشجویانی که دسترسی به اینترنت و ابزارهای لازم داشتند، توانستند در پژوهش شرکت کنند. به‌علاوه، دانشجویانی از سه دانشگاه در مطالعه حاضر شرکت کردند. از آنجا که این گروه نمی‌تواند نماینده کاملاً معرفی از جمعیت تمام دانشجویان ایرانی باشد، در تعمیم دادن یافته‌ها به دانشجویان سایر دانشگاه‌ها بایستی احتیاط نمود. نکته دیگر آنکه، نقش عوامل جمعیت‌شناختی شامل وضعیت اجتماعی-اقتصادی و ویژگی‌های شخصیتی در پژوهش حاضر مورد بررسی قرار نگرفت. همچنین، استفاده از پرسشنامه‌های خودگزارشی ممکن است به سوگیری پاسخ‌دهی منجر شود، به‌ویژه در موضوعات حساس مانند قربانی شدن سایبری که شرکت‌کنندگان ممکن است اطلاعات نادرست یا ناقصی ارائه کنند. از سوی دیگر، ماهیت مقطعی پژوهش امکان استنباط روابط علی را محدود می‌کند؛ بنابراین نمی‌توان به قطعیت درباره جهت اثرات متغیرها اظهار نظر کرد.

پژوهش حاضر از حیث نظری و عملی دارای تلویحاتی است. از جنبه نظری، پیشنهاد می‌شود مطالعات آتی به بررسی نقش عوامل زمینه‌ای مانند تفاوت‌های فرهنگی، وضعیت اجتماعی-اقتصادی و ویژگی‌های شخصیتی بپردازند تا مشخص شود چگونه این متغیرها ممکن است رابطه بین قربانی شدن سایبری، احساس تعلق، پریشانی روان‌شناختی و رضایت از زندگی را تعدیل یا تقویت کنند. علاوه بر این، مطالعات آینده می‌توانند با استفاده از طرح‌های طولی، جهت روابط علی میان متغیرها را بهتر تبیین کرده و تغییرات این روابط را در طول زمان بررسی کنند. همچنین پیشنهاد می‌شود نقش سایر میانجی‌ها، مانند عزت‌نفس یا مهارت‌های مقابله‌ای و نیز نیاز به تعلق به عنوان یکی از نیازهای بنیادین روان‌شناختی در این خصوص مورد توجه قرار گیرد. از نظر کاربردی، یافته‌های این پژوهش می‌توانند در طراحی مداخلات هدفمند برای کاهش اثرات منفی قربانی شدن سایبری به کار گرفته شوند؛ به‌عنوان مثال، گسترش برنامه‌های آموزش مهارت‌های مقابله با استرس یا ایجاد محیط‌های دانشگاهی امن‌تر و حامی‌تر می‌تواند مؤثر باشد. همچنین می‌توان از این نتایج برای آگاه‌سازی سیاست‌گذاران و مسئولان دانشگاه‌ها در جهت ایجاد مقررات سخت‌گیرانه‌تر برای مقابله با تهدیدات سایبری بهره برد.

## ۵. ملاحظات اخلاقی

این مطالعه با رعایت اصول اخلاق پژوهش انجام شده است. پیش از انجام پژوهش، از کمیته اخلاق در پژوهش دانشگاه بیرجند، کد اخلاق به شماره IR.BIRJAND.REC.1402.017 اخذ شد. قبل از جمع‌آوری داده‌ها، رضایت آگاهانه تمامی شرکت‌کنندگان اخذ شد و به آن‌ها اطمینان داده شد که اطلاعاتشان کاملاً محرمانه باقی خواهد ماند. همچنین، شرکت‌کنندگان در هر مرحله از پژوهش حق انصراف از مشارکت را داشتند.

## ۶. سپاسگزاری

نویسندگان از تمامی شرکت‌کنندگان این پژوهش که با صرف زمان و همکاری ارزشمند خود به انجام این مطالعه کمک کردند، صمیمانه سپاسگزاری می‌کنند.

## ۷. حمایت مالی

این پژوهش، با حمایت مالی دانشگاه بیرجند انجام شده است.

## ۸. تعارض منافع

نویسندگان این مقاله اعلام می‌کنند که هیچ‌گونه تعارض منافع مالی، شخصی یا حرفه‌ای در ارتباط با انجام این پژوهش و انتشار نتایج آن وجود ندارد.

## منابع:

- انواری، م.، و منصور، ا. (۱۴۰۲). رابطه بین قربانی شدن قلدری سایبری با خودزنی غیر خودکشی و رفتارهای خودکشی نوجوانان: نقش میانجی تنظیم هیجان. *نشریه روان‌شناسی بالینی و شخصیت*، ۲۱(۲)، ۱۳۸-۱۲۹. <https://doi.org/10.22070/cpap.2023.17691.1358>
- تنهای رشوانلو، ف.، صمدیه، ه.، مشایخی، م.، فرزانه، ف.، گلی، ب.، و شهبایی‌فر، ع. (۱۴۰۴). اعتباریابی و تحلیل تغییرناپذیری جنسیتی مقیاس رضایت از زندگی ریورساید. *فصلنامه اندازه‌گیری تربیتی*، ۱۵(۵۹)، ۱۷۴-۱۴۷. <https://doi.org/10.22054/jem.2025.80456.3551>
- تنهای رشوانلو، ف.، کارشکی، ح.، امانی، م.، اسفندیاری، س.، و ترکمنی، م. (۱۳۹۸). ویژگی‌های روانسنجی مقیاس فشار روانی کسلر (K6) بر اساس نظریه کلاسیک آزمون و سوال-پاسخ. *مجله علوم پزشکی رازی*، ۲۶(۱۱)، ۳۳-۲۰. <http://rjms.iuums.ac.ir/article-1-5208-en.html>
- کردنوقایی، ر.، و ویسی، س. (۱۴۰۳). ارزیابی مدل خردمندی بر اساس هوش موفق و بهزیستی روانشناختی با نقش میانجی آفرینندگی در دانش‌آموزان. *پژوهش‌نامه روانشناسی مثبت*، ۱۰(۳)، ۵۰-۲۹. <https://doi.org/10.22108/ppls.2025.139681.2473>
- ویسی، س.، کاشفی، ف.، و ایمانی، ص. (۱۴۰۳). برازش روابط علی-ساختاری هوش موفق با خردمندی با میانجی‌گری هوش موسیقایی در نوازندگان پیانو. *روانشناسی اجتماعی*، ۱۴(۵۴)، ۱-۱۴. <https://doi.org/10.22034/spr.2024.424119.1877>

## References :

- Ahn, M. Y., & Davis, H. H. (2020). Four domains of students' sense of belonging to university. *Studies in Higher Education*, 45(3), 622-634. <https://doi.org/10.1080/03075079.2018.1564902>
- Alrajeh, S. M., Hassan, H. M., Al-Ahmed, A. S., & Alsayed Hassan, D. (2021). An investigation of the relationship between cyberbullying, cybervictimization and depression symptoms: A cross-sectional study among university students in Qatar. *PloS One*, 16(12), e0260263. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0260263>
- Anvari, S. M., & Mansouri, A. (2023). The Relationship between Cyberbullying Victimization and Non-Suicidal Self-Injury and Suicide Behaviors in Adolescents: The Mediating Role of Emotion Regulation. *Clinical Psychology and Personality*, 21(2), 129-138. <https://doi.org/10.22070/cpap.2023.17691.1358> (In Persian)
- Aparisi, D., Delgado, B., & Bo, R. M. (2025). Explanatory model of cyberbullying, cybervictimization, aggressiveness, social anxiety, and adaptation to university: a structural equation analysis. *Journal of Computers in Education*, 12, 217-238. <https://doi.org/10.1007/s40692-023-00308-5>
- Arnarsson, A., Nygren, J., Nyholm, M., Torsheim, T., Augustine, L., Bjereld, Y., ... & Bendtsen, P. (2020). Cyberbullying and traditional bullying among Nordic adolescents and their impact on life satisfaction. *Scandinavian Journal of Public Health*, 48(5), 502-510. <https://doi.org/10.1177/1403494818817411>
- Ateş-Ös, A., & Bulut-Serin, N. (2024). Cognitive flexibility and belonging among university students: mediating role of adaptation. *Current Psychology*, 43(4), 3234-3242. <https://doi.org/10.1007/s12144-023-04577-2>
- Baxter, R., & Sirois, F. M. (2025). Self-compassion and psychological distress in chronic illness: A meta-analysis. *British Journal of Health Psychology*, 30(1), e12761. <https://doi.org/10.1111/bjhp.12761>
- Boyer, B. P., Aguas, A. B., Klinginsmith, M. G., & Nelson, J. A. (2025). Examining social support and belonging as mental health protective factors for undergraduates with adverse childhood

- experiences. *Journal of American College Health*, 73(10), 3752-3756. <https://doi.org/10.1080/07448481.2025.2456610>
- Cénat, J. M., Blais, M., Lavoie, F., Caron, P. O., & Hébert, M. (2018). Cyberbullying victimization and substance use among Quebec high schools' students: The mediating role of psychological distress. *Computers in Human Behavior*, 89, 207-212. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2018.08.014>
- Chamizo-Nieto, M. T., & Rey, L. (2023). Cybervictimization and suicidal ideation in adolescents: A prospective view through gratitude and life satisfaction. *Journal of health psychology*, 28(7), 620-632. <https://doi.org/10.1177/13591053221140259>
- Chen, X., Wang, L., & Wang, Y. (2024). Experiences of bullying and victimization and adolescents' life satisfaction: A meta-analysis. *Aggression and Violent Behavior*, 76, 101930. <https://doi.org/10.1016/j.avb.2024.101930>
- Chu, X. W., Fan, C. Y., Liu, Q. Q., & Zhou, Z. K. (2018). Cyberbullying victimization and symptoms of depression and anxiety among Chinese adolescents: Examining hopelessness as a mediator and self-compassion as a moderator. *Computers in Human Behavior*, 86, 377-386. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2018.04.039>
- Dahlström, A., Dahlqvist, H., & Gådin, K. G. (2025). Co-occurring cyber and in-person victimisation of bullying and sexual harassment: the associations to depressive symptoms in Swedish adolescents. *BMC Public Health*, 25, 786. <https://doi.org/10.1186/s12889-025-21989-w>
- Diener, E. D., Emmons, R. A., Larsen, R. J., & Griffin, S. (1985). The satisfaction with life scale. *Journal of Personality Assessment*, 49(1), 71-75. [https://doi.org/10.1207/s15327752jpa4901\\_13](https://doi.org/10.1207/s15327752jpa4901_13)
- Erdur-Baker, Ö. (2010). Cyberbullying and its correlation to traditional bullying, gender and frequent and risky usage of internet-mediated communication tools. *New Media & Society*, 12(1), 109-125. <https://doi.org/10.1177/1461444809341260>
- Eroglu, Y., Peker, A., & Cengiz, S. (2022). Cyber victimization and well-being in adolescents: The sequential mediation role of forgiveness and coping with cyberbullying. *Frontiers in Psychology*, 13, 819049. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.819049>
- Estévez, J. F., Cañas, E., & Estévez, E. (2020). The impact of cybervictimization on psychological adjustment in adolescence: Analyzing the role of emotional intelligence. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(10), 3693. <https://doi.org/10.3390/ijerph17103693>
- Geng, J., Jiao, L., Pan, S., Liu, Y., & Wang, Y. (2025). The influence of cyberbullying victimization on adolescents' engagement in non-suicidal self-injurious behavior: A longitudinal multi-mediation analysis. *Child Abuse & Neglect*, 161, 107237. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2024.107237>
- Huang, L. (2022). Exploring the relationship between school bullying and academic performance: The mediating role of students' sense of belonging at school. *Educational Studies*, 48(2), 216-232. <https://doi.org/10.1080/03055698.2020.1749032>
- Hurtado, S., & Carter, D. F. (1997). Effects of college transition and perceptions of the campus racial climate on Latino college students' sense of belonging. *Sociology of education*, 70(4), 324-345. <https://doi.org/10.2307/2673270>
- Hutagaol, C. (2021). Cyberbullying behavior: A study of emotional maturity Yogyakarta students. *Journal of Advanced Guidance and Counseling*, 2(1), 1-10. <https://doi.org/10.21580/jagc.2021.2.1.6398>
- Islam, M. I., Khanam, R., & Kabir, E. (2020). Bullying victimization, mental disorders, suicidality and self-harm among Australian high school children: Evidence from nationwide data. *Psychiatry Research*, 292, 113364. <https://doi.org/10.1016/j.psychres.2020.113364>
- Kara, E., & Aslan, H. (2025). Cyber victimization and subjective well-being: protective roles of self-esteem and social support among Turkish gifted youths. *BMC Psychology*, 13, 341. <https://doi.org/10.1186/s40359-025-02636-w>

- Kashy-Rosenbaum, G., & Aizenkot, D. (2020). Exposure to cyberbullying in WhatsApp classmates 'groups and classroom climate as predictors of students 'sense of belonging: A multi-level analysis of elementary, middle and high schools. *Children and Youth Services Review, 108*, 104614. <https://doi.org/10.1016/j.chidyouth.2019.104614>
- Kasturiratna, K. S., Hartanto, A., Chen, C. H., Tong, E. M., & Majeed, N. M. (2025). Umbrella review of meta-analyses on the risk factors, protective factors, consequences and interventions of cyberbullying victimization. *Nature Human Behaviour, 9*, 101-132. <https://doi.org/10.1038/s41562-024-02011-6>
- Kee, D. M. H., Anwar, A., & Vranjes, I. (2024). Cyberbullying victimization and suicide ideation: The mediating role of psychological distress among Malaysian youth. *Computers in Human Behavior, 150*, 108000. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2023.108000>
- Kessler, R. C., Andrews, G., Colpe, L. J., Hiripi, E., Mroczek, D. K., Normand, S. L., ... & Zaslavsky, A. M. (2002). Short screening scales to monitor population prevalences and trends in non-specific psychological distress. *Psychological Medicine, 32*(6), 959-976. <https://doi.org/10.1017/S0033291702006074>
- Kim, J. H., Song, H. Y., & Jung, G. H. (2023). Relationships parental positive parenting and cyberbullying perpetration among adolescents: Role of self-esteem and smartphone addiction. Preprint available at *Research Square*. <https://doi.org/10.21203/rs.3.rs-3292745/v1>
- Kline, R. B. (2023). *Principles and practice of structural equation modeling*. Guilford publications.
- Kordnoghiabi, R., & Veisi, S. (2024). Developing a model of wisdom based on successful intelligence and psychological well-being in students: the mediating role of creativity. *Positive Psychology Research, 10*(3), 29-50. <https://doi.org/10.22108/ppls.2025.139681.2473> (In Persian)
- Lazarus, R. S., & Folkman, S. (1987). Transactional theory and research on emotions and coping. *European Journal of Personality, 1*(3), 141-169. <https://doi.org/10.1002/per.2410010304>
- Lee, J., Abell, N., & Holmes, J. L. (2017). Validation of measures of cyberbullying perpetration and victimization in emerging adulthood. *Research on Social Work Practice, 27*(4), 456-467. <https://doi.org/10.1177/1049731515578535>
- Leung, A. N. M., Wong, N., & Farver, J. M. (2018). Cyberbullying in Hong Kong Chinese students: Life satisfaction, and the moderating role of friendship qualities on cyberbullying victimization and perpetration. *Personality and Individual Differences, 133*, 7-12. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2017.07.016>
- Li, S., Gong, N., Lin, Y., Huang, F., Zhang, S., & Yu, G. (2025). School climate and cyberbullying victimization: A meta-analysis. *Children and Youth Services Review, 169*, 108064. <https://doi.org/10.1016/j.chidyouth.2024.108064>
- Ling, C., Zou, H., Cao, F., Wu, W., Liu, P., Ma, X., & Zhang, W. (2025). Escaping or approaching? The relationship between two types of bullying victimization and Internet addiction: A serial mediation model with rumination and fear of missing out. *Journal of Public Health*. <https://doi.org/10.1007/s10389-025-02476-3>
- López-Guerra, V. M., Pucha-Loarte, T. I., Angelucci, L. T., & Torres-Carrión, P. V. (2025). Psychometric properties and factor structure of the satisfaction with life scale in Ecuadorian university students. *Frontiers in Psychology, 16*, 1536973. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2025.1536973>
- Lozano-Blasco, R., Robres, A. Q., & Sánchez, A. S. (2022). Internet addiction in young adults: A meta-analysis and systematic review. *Computers in Human Behavior, 130*, 107201. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2022.107201>
- Luyckx, K., Vanderhaegen, J., Raemen, L., & Claes, L. (2025). Identity formation in adolescence and emerging adulthood: A process-oriented and applied perspective. *European Journal of Developmental Psychology, 22*(2), 168-187. <https://doi.org/10.1080/17405629.2023.2250128>

- Ma, J., Su, L., Li, M., Sheng, J., Liu, F., Zhang, X., ... & Xiao, Y. (2024). Analysis of prevalence and related factors of cyberbullying–victimization among adolescents. *Children, 11*(10), 1193. <https://doi.org/10.3390/children11101193>
- Meyers, L. S., Gamst, G., & Guarino, A. J. (2016). *Applied multivariate research: Design and interpretation*. Sage publications.
- Mitchell, S. M., Seegan, P. L., Roush, J. F., Brown, S. L., Sustaíta, M. A., & Cukrowicz, K. C. (2018). Retrospective cyberbullying and suicide ideation: The mediating roles of depressive symptoms, perceived burdensomeness, and thwarted belongingness. *Journal of Interpersonal Violence, 33*(16), 2602-2620. <https://doi.org/10.1177/0886260516628291>
- Niu, G., He, J., Lin, S., Sun, X., & Longobardi, C. (2020). Cyberbullying victimization and adolescent depression: the mediating role of psychological security and the moderating role of growth mindset. *International Journal of Environmental Research and Public Health, 17*(12), 4368. <https://doi.org/10.3390/ijerph17124368>
- Paciello, M., Corbelli, G., Di Pomponio, I., & Cerniglia, L. (2023). Protective role of self-regulatory efficacy: A moderated mediation model on the influence of impulsivity on cyberbullying through moral disengagement. *Children, 10*(2), 219. <https://doi.org/10.3390/children10020219>
- Ramos Salazar, L. (2021). Cyberbullying victimization as a predictor of cyberbullying perpetration, body image dissatisfaction, healthy eating and dieting behaviors, and life satisfaction. *Journal of Interpersonal Violence, 36*(1-2), 354-380. <https://doi.org/10.1177/0886260517725737>
- Romualdo, C., de Oliveira, W. A., Nucci, L. B., Rodríguez Fernández, J. E., da Silva, L. S., Freires, E. M., ... & Andrade, A. L. M. (2025). Cyberbullying victimization predicts substance use and mental health problems in adolescents: data from a large-scale epidemiological investigation. *Frontiers in Psychology, 16*, 1499352. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2025.1499352>
- Samadieh, H., & Khamesan, A. (2025). A serial mediation model of perceived social class and cyberbullying: The role of subjective vitality in friendship relations and psychological distress. *Iranian Journal of Psychiatry, 20*(1), 27-36. <https://doi.org/10.18502/ijps.v20i1.17399>
- Samadieh, H., Reshvanloo, F. T., & Lee, J. (2025). Cyberbullying perpetration and victimization scales: Psychometric properties of the Iranian version in university samples. *Preprints*. <https://doi.org/10.20944/preprints202503.2411.v1>
- Schonfeld, A., McNiell, D., Toyoshima, T., & Binder, R. (2023). Cyberbullying and Adolescent Suicide. *The Journal of the American Academy of Psychiatry and the Law, 51*(1), 112-119. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/36822834/>
- Schulz, P. J., Boldi, M. O., & van Ackere, A. (2025). Adolescent Cyberbullying and Cyber Victimization: Longitudinal Study Before and During COVID-19. *Journal of Medical Internet Research, 27*, e70508. <https://doi.org/10.2196/70508>
- Schumacker, R. E., & Lomax, R. G. (2012). *A Beginner's Guide to Structural Equation Modeling* (3th ed). Routledge.
- Schunk, F., Zeh, F., & Trommsdorff, G. (2022). Cybervictimization and well-being among adolescents during the COVID-19 pandemic: The mediating roles of emotional self-efficacy and emotion regulation. *Computers in Human Behavior, 126*, 107035. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2021.107035>
- Shaheen, H., Rashid, S., & Aftab, N. (2023). Dealing with feelings: moderating role of cognitive emotion regulation on the relationship between cyberbullying victimization and psychological distress among students. *Current Psychology, 42*(34), 29745-29753. <https://doi.org/10.1007/s12144-023-04934-1>
- Shariatpanahi, G., Tahouri, K., Asadabadi, M., Moienafshar, A., Nazari, M., & Sayarifard, A. (2021). Cyberbullying and its contributing factors among Iranian adolescents. *International Journal of High-Risk Behaviors and Addiction, 10*(3), e112178. <https://doi.org/10.5812/ijhrba.112178>

- Stanley, S., Murphy, C., Brougham, R., & Richardson, C. (2025). Psychological distress, work–family conflict and family life satisfaction: A quantitative study of social workers in the UK. *International Social Work, 68*(2), 267-280. <https://doi.org/10.1177/00208728241267882>
- Sticca, F., & Perren, S. (2013). Is cyberbullying worse than traditional bullying? Examining the differential roles of medium, publicity, and anonymity for the perceived severity of bullying. *Journal of youth and adolescence, 42*, 739-750. <https://doi.org/10.1007/s10964-012-9867-3>
- Strayhorn, T. L. (2018). *College students' sense of belonging: A key to educational success for all students*. New York: Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315297293>
- Tanhaye Reshvanloo, F., Kareshki, H., Amani, M., Esfandyari, S., & Torkamani, M. (2020). Psychometric properties of the Kessler psychological distress scale (K6) based on classical test theory and Item-response theory. *Razi Journal of Medical Sciences, 26*(11), 20-33. <http://rjms.iuums.ac.ir/article-1-5208-en.html> (In Persian)
- Tanhaye Reshvanloo, F., Samadieh, H., Mashayekhi, M., Farzane, F., Goli, B. and Shahabifar, A. (2025). Validation and investigation of gender invariance of riverside Life Satisfaction Scale. *Quarterly of Educational Measurement, 16*(59), 147-174. <https://doi.org/10.22054/jem.2025.80456.3551> (In Persian)
- Willard, N. E. (2007). *Cyberbullying and cyberthreats: Responding to the challenge of online social aggression, threats, and distress*. Research press. <https://psycnet.apa.org/record/2007-02981-000>
- Umucu, E., Fortuna, K., Jung, H., Bialunska, A., Lee, B., Mangadu, T., ... & Brooks, J. (2022). A national study to assess validity and psychometrics of the Short Kessler Psychological Distress Scale (K6). *Rehabilitation Counseling Bulletin, 65*(2), 140-149. <https://doi.org/10.1177/00343552211043261>
- Veisi, S., Kashefi, F., & Imani, S. (2024). Fitness the causal-structural relationships of successful intelligence with wisdom with the mediation of musical intelligence in piano players. *Social Psychology Research, 14* (54), 1-14. <https://doi.org/10.22034/spr.2024.424119.1877> (In Persian)
- Wright, M. F., & Wachs, S. (2020). Adolescents' cyber victimization: The influence of technologies, gender, and gender stereotype traits. *International Journal of Environmental Research and Public Health, 17*(4), 1293. <https://doi.org/10.3390/ijerph17041293>
- Xu, Z., & Fang, C. (2021). The relationship between school bullying and subjective well-being: The mediating effect of school belonging. *Frontiers in psychology, 12*, 725542. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.725542>
- Yang, S., Zhang, Q., Ran, G., Zhang, Q., & Ren, J. (2025). The association between cyber victimization and social anxiety: A three-level meta-analysis. *Psychology in the Schools, 62*(2), 512-534. <https://doi.org/10.1002/pits.23336>
- Zipagan, F. B., & Galvez Tan, L. J. T. (2023). From self-compassion to life satisfaction: examining the mediating effects of self-acceptance and meaning in life. *Mindfulness, 14*, 2145-2154. <https://doi.org/10.1007/s12671-023-02183-8>

## A Structural Model of Life Satisfaction Based on Cyberbullying Victimization with Mediating Role of Sense of Belonging and Psychological Distress in Students

### Extended Abstract

#### Aim

Cyber victimization, an increasingly prevalent issue in today's digital era, has significant implications for individuals' mental health, particularly among students ([Schonfeld et al., 2023](#)). A study conducted on Iranian adolescents revealed that nearly 30% of participants had experienced cyberbullying as victims, while approximately 31% acknowledged engaging in cyberbullying themselves. Additionally, around 41% reported that their friends had been subjected to cyberbullying ([Shariatpanahi et al., 2021](#)). Cyber victimization is known to adversely impact students' life satisfaction ([Chen et al., 2024](#)), with this negative effect being potentially mediated by psychological mechanisms such as sense of belonging and psychological distress ([Xu & Fang, 2021](#)). While the association between cyber victimization and life satisfaction is well-documented, its underlying mechanisms require further exploration. Cyber victimization may influence life satisfaction by disrupting psychological needs, including the need for belonging ([Xu & Fang, 2021](#)), and by increasing psychological distress, which reflects emotional states including stress, anxiety, and depression ([Baxter & Sirois, 2025](#)).

Although previous research has explored the relationship between victimization and life satisfaction, certain limitations remain in the literature. First, much of the existing work has primarily focused on traditional forms of bullying and victimization within school environments ([Islam et al., 2020](#)). Additionally, studies examining cyber victimization and life satisfaction have predominantly investigated adolescent populations ([Chamizo-Nito & Rey, 2023](#); [Chen et al., 2024](#); [Ramos-Salazar, 2021](#)). Moreover, the few studies that have explored this relationship have paid limited attention to its underlying mechanisms and the potential mediating role of specific variables ([Arnarsson et al., 2020](#)). Another significant limitation is that a review of domestic research indicates that most studies have emphasized identifying the determinants and contributing factors of cyberbullying, while its consequences—particularly the mechanisms through which cyber victimization influences life satisfaction and other mental health-related components—have received comparatively less focus. Given these gaps, the present study aims to examine the mediating effects of sense of belonging and perceived psychological distress on the relationship between cyber victimization and life satisfaction among students.

#### Methodology

This basic and descriptive-correlational study was conducted in the second semester of the 2023-2024 academic year. A total of 580 students from Birjand, Tabriz, and Sistan and Baluchestan universities were selected through convenience sampling. To determine the sample size, the ratio of observations to estimated parameters was applied, following [Kline's \(2023\)](#) recommendation of at least 20 participants per model parameter. The present study included six measurable variables and 21 parameters, necessitating a minimum sample size of 525 participants. To account for potential dropout or incomplete responses, an additional 10% was added, resulting in a final sample size of 580 individuals. Inclusion criteria encompassed active enrollment in the academic year, completion of at least one semester, and informed consent for participation, while exclusion criteria involved failure to complete 10–20% of the questionnaire. Data collection was conducted electronically via the Porsline website, with the questionnaire link distributed through social networks. To encourage participation, detailed explanations of the research objectives, confidentiality assurances, and data usage were provided in the questionnaire's introduction, and informed consent was obtained electronically. Measures were implemented to ensure data integrity, including the use of browser cookies to prevent duplicate submissions. Ethical guidelines for online research were strictly observed, granting participants the option to skip questions they preferred not to answer and the right to withdraw from the study at any stage. Participants completed the Cyber Victimization ([Lee et al., 2017](#)), Sense of Belonging ([Hurtado & Carter, 1997](#)), Psychological Distress ([Kessler et al., 2002](#)), and Life Satisfaction ([Diener et al., 1985](#)) questionnaires. Data collection was carried out electronically, adhering to ethical guidelines for internet-based research. Participants were informed of their right to skip any question or withdraw from the study at any time. Data were analyzed using structural equation modeling with SPSS-26 and Amos-24 software.

#### Findings

Demographic analysis showed that the participants' ages ranged from 18 to 45 years, with a mean of 21.94 and a standard deviation of 3.53. The sample consisted of 60.7% female students (352 individuals) and 39.3% male students (228 individuals). Regarding marital status, 90.9% of participants (527 individuals) were single, while 9.1% (50 individuals) were married. In terms of academic progression, 34.7% were first-year students, followed by 25.7% second-year, 18.6% third-year, 13.3% fourth-year, and 7.8% fifth-year and above. Model fit indices indicated acceptable compatibility (GFI = 0.99, AGFI = 0.97, CFI = 0.99, NFI = 0.97, IFI = 0.98, RMSEA = 0.05,  $\chi^2/df= 2.48$ ). The findings showed that all direct pathways were statistically significant ( $p < 0.01$ ), except for the direct paths from cyber victimization to life satisfaction and sense of belonging. Additionally, the indirect path linking cyber victimization to life satisfaction via psychological distress was significant ( $p < 0.01$ ), while the mediation effect through sense of belonging was not statistically significant ( $p > 0.05$ ).

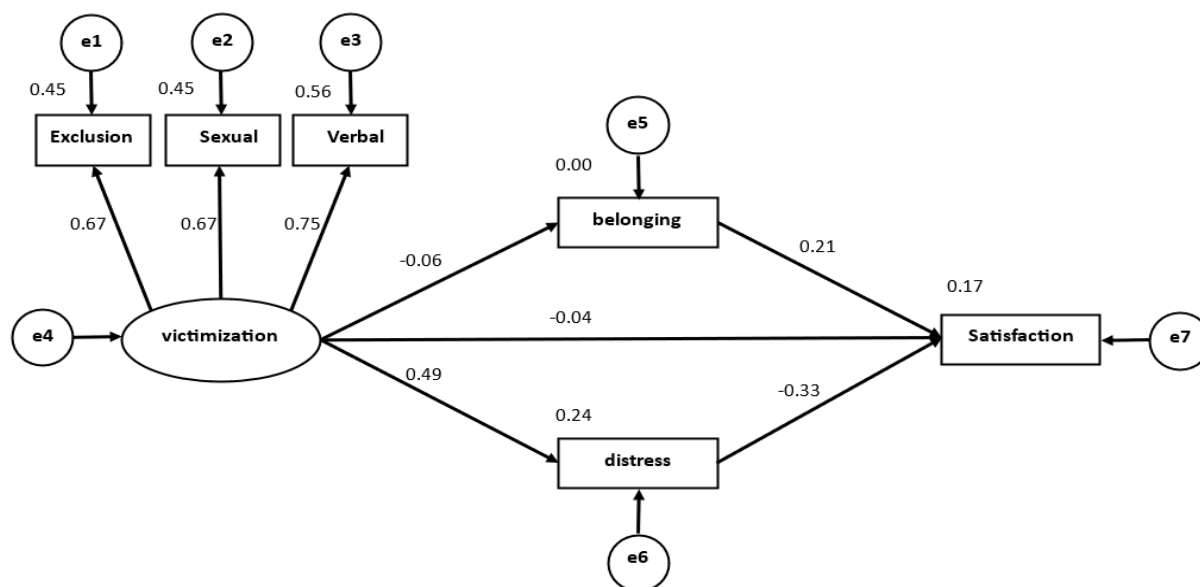


Figure 1. Standard path coefficients of the model predicting life satisfaction based on cyber victimization with the mediating role of sense of belonging and psychological distress

## Conclusion

The findings of this study indicate that cyber victimization does not have a direct effect on life satisfaction. The absence of a direct effect suggests that its psychological and social consequences primarily manifest through mediating pathways. This result is consistent with previous studies highlighting the role of mediating variables in shaping the impact of cyber victimization on health and well-being (Cénat et al., 2018; Eroglu et al., 2022).

The findings of this study confirm that cyber victimization has a significant impact on psychological distress, aligning with previous research (Shaheen et al., 2023; Cénat et al., 2018; Kee et al., 2024). However, the direct effect of cyber victimization on sense of belonging was not significant, which contrasts with the results of Kashy-Rosenbaum and Aizenkot (2020) but is consistent with Mitchell et al. (2018). Kashy-Rosenbaum and Aizenkot (2020) found that students exposed to cyberbullying in a class WhatsApp group reported lower school belonging, suggesting that frequent online harassment contributes to social disengagement. In contrast, Mitchell et al. (2018) observed no significant association between retrospective cyberbullying and diminished belonging among US students. These discrepancies highlight the importance of age group differences and measurement tools in interpreting results.

This study highlights the critical mediating role of psychological distress in the relationship between cyberbullying victimization and life satisfaction among university students. This result aligns with prior research (Kee et al., 2024). The findings suggest that psychological distress significantly impacts life satisfaction in students exposed to cyberbullying, underscoring the necessity of targeted interventions to address and reduce distress. In contrast, the mediating role of sense of belonging was not statistically significant, which may point to the need for broader conceptualization and measurement of belonging beyond attachment to university. The study has several limitations. The use of convenience sampling and self-report measures may introduce potential biases, limiting the generalizability of findings. Additionally, the cross-sectional design restricts the ability to infer causality. Despite

these limitations, the results offer valuable insights for educators, policymakers, and mental health practitioners, emphasizing the importance of addressing psychological distress to promote students' overall well-being and satisfaction with life.

**Keywords:** Cyberbullying Victimization, Life Satisfaction, Psychological Distress, Sense of Belonging

### **Ethical Considerations**

This study adhered to established research ethics principles. Prior to its commencement, ethical approval was obtained from the Research Ethics Committee of Birjand University under the code IR.BIRJAND.REC.2023.017. Informed consent was secured from all participants before data collection, ensuring that they were fully aware of the confidentiality of their information. Additionally, participants retained the right to withdraw from the study at any stage without any consequences.

### **Acknowledgements and Funding Support**

The authors extend their heartfelt gratitude to all participants for their valuable time and cooperation. The study was financially supported by the University of Birjand.

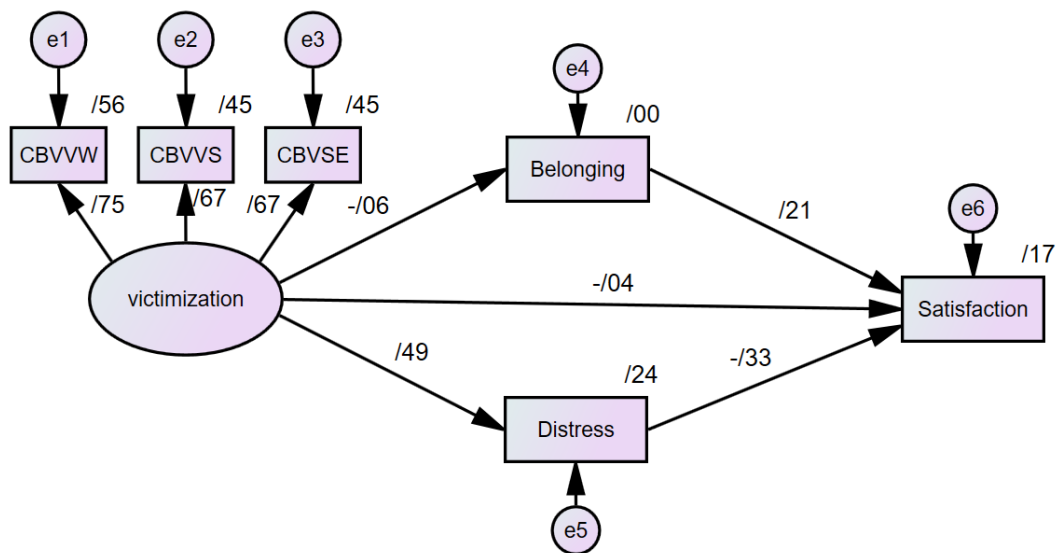
### **Conflict of Interest**

The authors affirm that there are no financial, personal, or professional conflicts of interest related to the execution of this study or the dissemination of its findings.

In Press/ Accepted Manuscript

پیوست ۱.

خروجی مدل معادلات ساختاری



In Press/ Accepted